

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله رب العالمین و صل الله علی سیدنا محمد وآله طاهرین

اللهم عجل لولیک الفرج

"أَيُّهَا النَّاسُ، مَنْ حَسَنَ مِنْكُمْ فِي هَذَا الشَّهْرِ خُلِقَ لَهُ جَوَازًا عَلَى الصَّرَاطِ يَوْمَ تَزُلُّ فِيهِ الْأَقْدَامُ،"

این قسمتی که قرائت شد هجدهمین فراز از فراز خطبه شریف شعبانیه است که برای روز هجدهم ماه مبارک رمضان در حد ترجمه مطلب و فهم مختصری که به ذهن بیاید در خدمت تان عرض خواهیم کرد.

یکی از اعتقادات مهمی که ما داریم که جزء اعتقادات اولیه و قطعی هر مسلمانی است، اعتقاد معاد و قیامت است. این اعتقاد همراه با شرایط و ضوابط خاص خودش است. یعنی یک اعتقاد کلی به قیامت کفایت نمی کند. جزئیاتی را هم در این اعتقاد ما مطرح می کنیم. یکی از آن مراحل قیامت، عبور از پل صراط است که در زیارت شریف حضرت بقیه الله ارواحنا فداه زیارت آل یاسین، در آن استشهادی که محضر حضرت تقدیم می کنیم و اعتقادات مان را به حضرت به

امانت می سپاریم، می گوئیم: "وَأَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ" صراط حق است، عبور از پل صراط حق است و واقعیت دارد. نمی شود منکر آن شد. و همچنین در تلقینی که برای اموات خوانده می شود باز همین مرور "وَأَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ" در آن جا هم بیان می شود، لذا اعتقاد به اصل صراط چیزی نیست که بشود آن را انکار کرد یا خدای نکرده بازیچه قرار داد.

لذا از امام صادق سلام الله علیه داریم که: "إِنَّ عَلَى جَهَنَّمَ جِسْرًا أَدَقُّ مِنَ الشَّعْرِ، أُحَدِّثُ مِنَ السَّيْفِ"

پل صراط باریک تر و خطرناک تر از مو و بران تر از شمشیر است. یک همچین پلی را باید از روی آن عبور کرد. در

این باب پیامبر اکرم صل الله علی محمد وآله وسلم می فرمایند: کسی اگر در ماه مبارک رمضان اخلاق خودش را در برخورد با

اطرافیان اصلاح کند و خودش را به سمت حسن خلق بکشاند در واقع از عصبانیت، از تند روی، از تند اخلاقی پرهیز داشته باشد، یکی از آثار این پرهیز، این است که در روز قیامت از پل صراط به راحتی عبور می کند. خب در این جا لازم هست که ما خود اخلاق را گفت و گویی داشته باشیم، ببینیم در این باب چه فرموده اند؟ بعد هم ببینیم آن

۱. میزان الحکمه جلد ۵ صفحه ۳۴۸ - در حدیث امام صادق (علیه السلام) به جای جمله: ان علی جهنم جسراً کلمه الصراط آمده است (بحار جلد ۸ صفحه ۶۴ حدیث ۱)

اثرات چقدر مهم خواهد بود. در احادیث ما، حدیثی را روز نیمه شعبان خدمت تان تقدیم کردیم از حضرت مجتبی سلام الله علیه فرمودند: **"إِنْ أَحْسَنَ الْحَسَنَ الْخُلُقُ الْحَسَنُ"**.^۲ بهترین و زیباترین نیکی ها اخلاق خوب داشتن در برخورد

با مردم است. یا از وجود مقدس خاتم الانبیاء صل الله علی محمد وآله وسلم داریم: **"الْخُلُقُ الْحَسَنُ نِصْفُ الدِّينِ"**^۳ اخلاق نیکو

نیمی از ایمان و اعتقادات ما است. یا از وجود مقدس امیرمومنان سلام الله علیه در غرر الحکم داریم که می

فرمایند **"غَنَوَانَ صِحْفِيهِ الْمُؤْمِنُ حُسْنُ خُلُقِهِ"** سرآغاز نامه همه عباد خوب خدا و مومنین اخلاق نیکویی است که باید داشته باشند. پس اصل حسن خلق را در این باب خیلی توصیه شده است. در کنار صراط در قیامت ما چیزی به نام میزان داریم. میزان اعمال، که اعمال ما باید سنجیده بشود. باز در آن جا از وجود مقدس خاتم الانبیاء پیامبر مهربانی

ها صل الله علی محمد وآله وسلم داریم، فرمودند: **"أَوَّلُ مَا يُوَضَّعُ فِي مِيزَانِ الْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حُسْنُ خُلُقِهِ"**^۴ در قیامت نخستین

چیزی که از مومن در میزان اعمال نهاده می شود اخلاق خوب و نیکویی است که او باید داشته باشد، به هر حال بحث جواز عبور از پل صراط، بحث آسودگی در قیامت، بحث سنگین شدن میزان اعمال خوب، همه این ها بازگشت شان به موضوع حسن خلق است. یکی از نکاتی که در ماه رمضان بعضی ها برایشان مشکل ایجاد می کند، این است که گرسنگی و تشنگی گاه و بی گاه بر اعصاب انسان فشار می آورد و ایجاد خستگی عصبی باعث می شود که میزان تحمل و بردباری انسان کاسته بشود. شاید علتش هم همین باشد که پیامبر در خطبه شعبانیه ضمن برشمردن وضعیت روزه داران و وظایف مومنین در ماه مبارک رمضان روی این مسئله باز تاکید می فرمایند که مراقب باشید که یک وقت به بهانه روزه گیری ما گرفتار این سوء خلق نشویم. البته چون بحث از صراط است بد نیست که این حدیث

شریف نبوی را هم یادآور بشویم که پیامبر صل الله علی محمد وآله وسلم ما فرمودند: **"اثبتكم قدمًا على الصراطِ أشدكم حُبًّا**

لِأَهْلِ بَيْتِي" یعنی از شما امت کسانی بر پل صراط ثابت قدم تراند، پایدارتر و استوارتر عبور خواهند کرد که در محبت خاندان من شدیدتر باشند. شاید جمع بندی این بحث خیلی جالب باشد که معلوم می شود محبت اهل البیت با حسن خلق با یکدیگر گره خورده است. یعنی هرچقدر انسان محبتش به اهل بیت بیشتر می شود یکی از آثارش این

^۲ خصال، ج ۱، ص ۲۹

^۳ بحار الأنوار: ۳۸۵/۶۸، باب ۹۲، حدیث ۲۸

^۴ .وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۱۵۷، ب ۱۰۴، ج ۱۵۹۳۹

^۵ .فضائل الشیعه، ترجمه، انتشارات اعلمی، ص ۶

است که باید حسن خلق او هم بیشتر بشود. لذا شدت محبت به اهل بیت باعث ثبات قدم بر روی صراط خواهد بود.

در حیث شریف دیگری پیامبر صل الله علی محمد وآله وسلم خطاب به امیرمومنان فرموده اند: "يَا عَلِيُّ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

أُقْعَدُ أَنَا وَ أَنْتَ وَ جَبْرَائِيلُ عَلَى الصِّرَاطِ" در قیامت علی جان، من و تو و جبرئیل در کنار پل صراط می نشینیم، در آن جا جایگاه ویژه خودمان را داریم، "فَلَمْ يَجْزُ أَحَدٌ إِلَّا مَنْ كَانَ مَعَهُ كِتَابٌ فِيهِ بَرَاءَةٌ بِوَلَايَتِكَ" کسی از پل صراط عبور نمی کند و مجوز عبور پیدا نمی کند مگر این که، برگه براءت از دوزخ به وسیله ولایت شما دریافت کرده باشد، پس معلوم می شود کسانی که متولی ولایت امیرالمومنین اند، باید دارای حسن خلق هم باشند، یعنی اگر ادعای ولایت و محبت اهل البیت علیه السلام را داریم بایستی به این مطلب دقت کنیم. البته بایستی در عین حال در این شب و

روزهای ماه مبارک رمضان، دعا کنیم بر فرج و ظهور صاحب الزمان ارواحنا فداه آن بزرگواری که جدشان حضرت امام

باقر سلام الله علیه فرمودند: هنگامی که مهدی ما ظهور کند دست بر سر مردمان می کشد و با دست مقدس آن حضرت

عقل ها و اخلاق ها کامل می شود.^۷ دعا کنیم بر فرج آن موعود جهانی که در واقع خرد و اخلاق و حسن خلق را در سراسر جهان به پا خواهد کرد.

و السلام علیکم و رحمه الله برکاته

⁶ بحار الأنوار : ۱۹/۷۰/۸

⁷ «وَأَكْمَلَ بِهَا أَخْلَاقَهُمْ»؛ قطب الدین راوندی، سعید بن عبد اللّه، الخرائج و الجرائح، ج ۲، ص ۸۴۰، قم، مؤسسه امام مهدی (عجل الله تعالی فرجه)، چاپ اول، ۱۴۰۹ق « 7